

[Simonsen.]

hedernes kapitalforsyning ikke længere dirigeres efter virksomhedernes rentabilitet, men primært efter det helt irrelevante forhold, om den enkelte virksomhed har få eller mange medarbejdere. Jo større lønsum, desto større kapitaltilførsel til de virksomheder, hvor der er tale om tvangsplacering.

Fonden vil betyde en stor risiko for fejlinvesteringer, når så vældige summer, som jeg tidligere har nævnt, koncentreres på så få hænder — om 20 år i virkeligheden lige så meget, som den samlede formue i Danmark er i dag. Og det skal 10 mennesker i fondens bestyrelse disponere over, afgøre, hvilke virksomheder der kan låne og hvilke ikke.

Den enkelte får ikke mere indflydelse ved indførelse af regeringens forslag. Det er fagforeningerne, der nu bliver arbejdsgiveren, fonden bliver en koncern, der omfatter alle større virksomheder. Det er efter vor opfattelse ikke udbredelse af ejendomsretten, men det stik modsatte. Det er LOs magt, man styrker.

Den enkelte lønmodtager får ikke indflydelse på, hvem der bliver valgt til den centrale fonds repræsentantskab og bestyrelse; det ser vi jo klart dokumenteret i forholdene omkring ATP-systemet og dets funktion. Fondsbestyrelsen bliver langt fjernere, end nogen arbejdsgiver nogen sinde har været i almindelige danske virksomheder. Efterhånden vil fonden stort set kunne erstatte banker og finansieringskilder i øvrigt, og hermed vil ét bestemt syn blive afgørende for, hvilke virksomheder der skal udvikle sig; det er et system, der aldrig har bragt udvikling og fremgang.

Vi har ikke samme tillid til den centrale fonds dispositioner, som vi har til det fintmærkende og fint forgenede banksystem. Fonden vil blive dominerende, længe før den får halvdelen af aktierne, fordi langtfra alle aktier er repræsenteret på de større selskabers generalforsamlinger, og når halvdelen af ejendomsretten kan overføres til den centrale fond, mister de nuværende ejere, aktionærerne, en tilsvarende ejendomsret. Hvem kan i øvrigt garantere os ved indledning til et sådant forslag, at 50 pct.s grænsen ikke vil blive forhøjet, eller at man ikke fortsætter dette indgreb i ejendomsretten på andre områder i samfundet?

Hvorledes vil man i øvrigt sikre indfly-

delse for minoritetsgrupper blandt de hidtidige aktionærer, efterhånden som fonden får en dominerende indflydelse? For det er jo ikke alene et spørgsmål om her at diskutere storkapital, men det er også et spørgsmål om forholdet til, om man så må sige, den ganske almindelige aktionær. Hvorledes vil man fastsætte en rimelig aktiekurs for afståelse af aktier til fonden, når det er fondsrepræsentanter, der, eventuelt længe inden 50 pct.s grænsen er nået, kommer til at sidde på begge sider af forhandlingsbordet? Der vil ingen mindretalsbeskyttelse være for de ganske almindelige aktionærer, og derfor må den eneste mulighed, såfremt et sådant forslag skulle blive ført igennem, i og for sig være, at de nuværende aktionærer og medarbejderne på virksomhederne efterhånden måtte rotte sig sammen imod fonden.

Men bortset fra alle disse argumenter imod fonden er det dybt alvorlige spørgsmål i forbindelse med denne debat dette: hvordan vil det egentlig gå med det politiske demokrati, vil det være fonden, eller vil det være folketinget, der bliver den afgørende magtfaktor? For os er der ingen tvivl, og derfor er frygten så meget større. Når vi ønsker ejendomsretten udbredt til de fleste mulige i samfundet, skyldes det ikke mindst hensynet til det politiske demokrati og dets funktionsmuligheder.

Hvad man så skal bruge centralstyringen til, som vel efterhånden må ligge klart, er jo en anden sag. Ud fra en gammeldags opfattelse mener man vel i socialdemokratiet og i LO, at erhvervslivet, hvis arbejderne ejer kapitalen, vil blive mere menneskevenligt. Og det var måske en teori, som kunne holde stik i Karl Marx' dage, men med den erfaring, som vi i de senere år har fået fra virksomheder, som styres af LO, viser det sig jo tydeligt, at fagbevægelsen træffer nøjagtig de samme forholdsregler, som privatkapitalen gør det. Det understreger selvsagt ikke forholdsreglernes rigtighed, men det viser, at arbejdspladsernes problemer ikke skal løses ud fra den gamle klassekampopfattelse, men derimod må tage sigte på forholdene, som de tegner sig i fremtidens samfund.

Det er ikke rigtigt at gøre dette forslag til en forudsætning for nærdemokrati og medbestemmelse; vi er jo alle sammen medejere af post- og telegrafvæsenet, af DSB og